

Bruxelles, den 18.3.2024
COM(2024) 121 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

om gennemførelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

om gennemførelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden

1. INDLEDNING — DEN NYE EUROPÆISKE INNOVATIONS DAGSORDEN I PRAKSIS

1.1. Rapportens formål

Kommissionens meddelelse om den nye europæiske innovationsdagsorden ⁽¹⁾ blev vedtaget den 5. juli 2022. Den nye europæiske innovationsdagsorden har til formål at placere Europa i spidsen for den nye bølge af deep tech-innovation, udvikle nye teknologier til at tackle presserende samfundsmæssige udfordringer og bringe dem på markedet. Deep tech-innovation handler om innovation, som er rodfæstet i banebrydende videnskab, teknologi og ingeniørvirksomhed. Denne type innovation kombinerer ofte fremskridt på fysiske, biologiske og digitale områder og har potentiale til at skabe transformative løsninger på globale udfordringer.

For at skabe et optimalt miljø, hvor deep tech-innovation kan trives i Europa, og hvor innovative virksomheder kan vokse, opstiller den nye europæiske innovationsdagsorden **25 foranstaltninger, der er grupperet i fem flagskibsinitiativer**: 1) finansiering af vækstvirksomheder, 2) fremme af innovation gennem forsøgsrum og offentlige indkøb, 3) fremskyndelse og styrkelse af innovation i europæiske innovationsøkosystemer i hele EU og håndtering af innovationskløften, 4) fremme, tiltrækning og fastholdelse af talenter og 5) forbedring af de politiske beslutningsværktøjer.

Konklusionen i Kommissionens meddelelse om den nye europæiske innovationsdagsorden lyder: "**Kommissionen vil i tæt samarbejde med medlemsstaternes repræsentanter i Det Europæiske Innovationsråds forum overvåge og aflægge rapport om fremskridtene og virkningerne af de foranstaltninger, der er fastlagt i denne meddelelse, senest i 2024**". Denne rapport opfylder dette løfte ved at fokusere på status og resultater af de forskellige foranstaltninger, men der er dog behov for mere tid, inden der kan foretages en fuldstændig evaluering af deres virkning. Siden vedtagelsen har Kommissionen regelmæssigt udsendt opdateringer om den nye europæiske innovationsdagsordens fremskridt på et særligt afsnit på Europa-webstedet ⁽²⁾. Der er også givet regelmæssige opdateringer til: medlemsstaterne og de Horisont Europa-associerede lande på møderne i

⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget af 5. juli 2022 (COM(2022) 332 final).

⁽²⁾ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/new-european-innovation-agenda_en.

Det Europæiske Innovationsråds forum ⁽³⁾ samt EIC-Udvalget, til den relevante sammensætning af programudvalget under Horisont Europa og til EU's institutioner og organer. ⁽⁴⁾

18 måneder efter vedtagelsen er alle de 25 kerneforanstaltninger, der blev bebudet i den nye europæiske innovationsdagsorden, enten afsluttet eller er i gang. Kommissionen eller andre EU-institutioner har desuden siden vedtagelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden iværksat en række **yderligere foranstaltninger** til støtte for innovationsdagsordenen. Inden for rammerne af Det Europæiske Innovationsråds forum har medlemsstaterne og de associerede lande endelig bebudet ⁽⁵⁾ **mere end 200 initiativer til støtte for den nye europæiske innovationsdagsorden på nationalt plan**, herunder lovgivningsmæssige tiltag, politiske initiativer og finansieringsordninger. Denne rapport indeholder også eksempler på disse støtteforanstaltninger.

På grundlag af de fremskridt, der er gjort, og på baggrund af udviklingen i den europæiske og globale kontekst beskrives de næste skridt i gennemførelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden i denne rapport.

1.2. En europæisk og global kontekst under udvikling

Innovationslandskabet er i hurtig og løbende forandring, og siden vedtagelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden har både den globale og den europæiske kontekst ændret sig betydeligt.

På globalt plan har **de største økonomiske aktører øget investeringerne og initiativerne** betydeligt for at styrke den indenlandske innovation. USA har vedtaget både Inflation Reduction Act, der indeholder planer om investeringer på næsten 400 mia. USD i grønne og digitale projekter ⁽⁶⁾, og CHIPS and Science Act (til en værdi af 280 mia. USD) på halvlederområdet. USA støtter også innovationsknudepunkter i hele landet og udbreder den såkaldte ARPA-model ⁽⁷⁾ for at fremme innovation inden for transportinfrastruktur, energi og sundhed. Kina gør ligeledes en betydelig indsats for at fremme innovation, f.eks. gennem "Made in China 2025"-initiativet. I de seneste år har højindkomstlande (f.eks. Saudi-Arabien) og nye mellemindkomstøkonomier (f.eks.

⁽³⁾ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/strategy/support-policy-making/shaping-eu-research-and-innovation-policy/new-european-innovation-agenda/eic-forum_en.

⁽⁴⁾ Se kapitel 3.1.

⁽⁵⁾ [Member States and Associated Countries are actively supporting New European Innovation Agenda! \(europa.eu\)](#).

⁽⁶⁾ Se Kommissionens meddelelse COM(2023) 684 final for en rapport om EU's politiske initiativer til fremme af investeringer i rene teknologier.

⁽⁷⁾ ARPA (American Rescue Plan Act) er et finansielt program, der støtter teknologier i specifikke sektorer, som ellers ikke ville blive gennemført, via forskning med høj risiko og høje gevinster, som involverer regeringslaboratorier, den private industri og universiteter. Efter den vellykkede gennemførelse af denne model på forsvarsområdet (DARPA) har USA oprettet yderligere agenturer efter samme model: ARPA-E for energi, ARPA-H for sundhed og ARPA-I for transportinfrastruktur.

Indonesien, Tyrkiet, Indien, Vietnam, Brasilien, Filippinerne og Iran) alle forbedret deres position på det globale innovationsindeks ⁽⁸⁾.

Denne udvikling baner vejen for at styrke eller udfordre eksisterende teknologiske ledere på globalt plan inden for centrale teknologier som f.eks. batterier, brint, solceller, vindenergi, rum- og fremdriftsteknologier, kvanteteknologi og mikrochips. I den forbindelse fik de voksende og indbyrdes forbundne udfordringer, der er forbundet med at styrke **konkurrenceevnen**, fremskynde **den grønne og den digitale omstilling** og sikre både **åben strategisk autonomi** ⁽⁹⁾ og **økonomisk sikkerhed**, EU til at iværksætte nye initiativer og instrumenter efter vedtagelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden. Disse omfatter industriplanen for den grønne pagt ⁽¹⁰⁾ og tilhørende konkrete initiativer, f.eks. forordningen om nettonulindustri ⁽¹¹⁾, forordningen om kritiske råstoffer ⁽¹²⁾ og meddelelsen om europæisk økonomisk sikkerhed ⁽¹³⁾. EU's mikrochipforordning ⁽¹⁴⁾ blev vedtaget af medlovgiverne i 2023, og platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) ⁽¹⁵⁾, der har til formål at fremme investeringer i kritiske teknologier i Europa, blev vedtaget i februar 2024. Et nyt initiativ til støtte for industrielt lederskab inden for avancerede materialer blev også vedtaget i februar 2024 ⁽¹⁶⁾. I alle disse initiativer understreges betydningen af innovation, herunder **deep tech-innovation**, på grund af dens afgørende rolle i fremtidige og nye forsyningskæder, hvilket Kommissionens formand fremhævede i sin tale om Unionens tilstand i september 2023 ⁽¹⁷⁾.

⁽⁸⁾ Se WIPO (Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret), Global Innovation Index 2023. I forhold til 2020 forbedre eksempelvis Saudi-Arabien sin position med 18 pladser (fra 66 til 48) på den globale rangliste, Indonesien med 24 pladser (fra 85 til 61) og Tyrkiet med 12 pladser (fra 51 til 39). EU-medlemsstaterne har generelt fastholdt deres positioner i denne periode (fra Sverige, som indtager andenpladsen, til Rumænien, som er nr. 47), men 12 af dem oplevede et lille fald i deres innovationsindeks i de tre omhandlede år.

⁽⁹⁾ Begrebet åben strategisk autonomi blev indført i Kommissionens strategiske fremsynsrapport fra 2021 (COM(2021) 750 final).

⁽¹⁰⁾ Kommissionens meddelelse af 1. februar 2023 (COM(2023) 62 final).

⁽¹¹⁾ Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning af 16. marts 2023 (COM(2023) 161 final).

⁽¹²⁾ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastlæggelse af en ramme for at sikre en sikker og bæredygtig forsyning med kritiske råstoffer og om ændring af forordning (EU) nr. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 og (EU) 2019/102.

⁽¹³⁾ Fælles meddelelse til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd og Rådet om "En europæisk økonomisk sikkerhedsstrategi" (JOIN(2023) 20 final).

⁽¹⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/1781 af 13. september 2023.

⁽¹⁵⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/795 af 29. februar 2024 om oprettelse af platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP).

⁽¹⁶⁾ Kommissionens meddelelse af 27. februar 2024 "Avancerede materialer som middel til industrielt lederskab" (COM(2024) 98 final).

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/speech_23_4426.

2. STATUS OVER GENNEMFØRELSEN AF INNOVATIONSDAGSORDENENS FORANSTALTNINGER PÅ DE FEM FLAGSKIBSOMRÅDER

2.1. Finansiering af deep tech-vækstvirksomheder

Under dette flagskibsområde har den nye europæiske innovationsdagsorden til formål at tackle de hindringer, der forhindrer investeringer og vækst i deep tech-vækstvirksomheder. På grund af de nystartede deep tech-virksomheders kapitalintensive karakter, informationsasymmetri (med mindre viden om investorer end dem, der arbejder inden for deep tech) og lange gennemførelsestider ⁽¹⁸⁾ har de behov for betydelige egenkapitalinvesteringer for at nå deres fulde potentiale. Europas kapitalmarkeder, der er kendetegnet ved afhængighed af banklån, har imidlertid endnu den nødvendige teknologiske viden, mangler et bredt investorgrundlag, der sikrer et højt udbud af kapital, eller har ikke de nødvendige forbindelser til at tilvejebringe det kapitalgrundlag, som sådanne virksomheder har brug for. ⁽¹⁹⁾

EU skal mobilisere eksisterende, men i øjeblikket **uudnyttede kilder til privat kapital** (f.eks. europæiske pensionsfonde, som i øjeblikket reducerer deres allerede begrænsede investeringer i privat kapital ⁽²⁰⁾, samt kapitalforvaltere og forsikringsselskaber) til innovative virksomheder, herunder gennem venturekapitalfonde. For at tackle det uudnyttede potentiale hos talenter inden for venturekapital med hensyn til køn ⁽²¹⁾ er Europa desuden nødt til at skabe et mere **inklusivt og mangfoldigt** investeringsøkosystem for nystartede deep tech-virksomheder. ⁽²²⁾

Afsluttede foranstaltninger under innovationsdagsordenen

Kommissionens forslag til forordning om børsnotering ⁽²³⁾, der blev vedtaget i december 2022, har til formål at forenkle kravene til børsnotering — hovedsagelig for virksomheder på EU's kapitalmarkeder — for at reducere omkostningerne og øge retssikkerheden for udstedere, samtidig med at investorbeskyttelsen og markedsintegriteten sikres. Forordningen om børsnotering indeholder også bestemmelser om minimumsharmonisering af nationale ordninger, der giver mulighed for strukturer

⁽¹⁸⁾ <https://dealroom.co/reports/the-european-deep-tech-report-2023>.

⁽¹⁹⁾ Vækstinvesteringer, der rækker ud over tier C-egenkapitalrunder, domineres af amerikanske/asiatiske aktører og statsejede investeringsfonde. Sammenlignet med Europa har USA 10-15 gange flere venturekapitalfonde med en størrelse på mindst 1 mia. EUR. Fonde af en størrelse på mindst 1 mia. EUR er nødvendige for investeringer på over 50 mio. EUR til sen opskalering af deep tech-projekter.

⁽²⁰⁾ De europæiske pensionsfonde har kun indgået 60 forpligtelser i forhold til private kapitalfonde i Europa i 2023, næsten halvdelen af deres forpligtelse i 2022, hvor de indgik 113 forpligtelser ifølge PitchBook-data.

⁽²¹⁾ Kun 5 % af de europæiske venturekapitalinvesteringer foretages i øjeblikket af teams med både mænd og kvinder, og kun 2 % foretages af teams med kvinder alene.

⁽²²⁾ Der er dokumentation for, at mangfoldigt sammensatte teams træffer bedre investeringsbeslutninger. Se "Gender Smart Financing Investing In & With Women: Opportunities for Europe", <https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/gender-smart-financing-investing-and-women-opportunities-europe-en> og "Why diverse teams are smarter" af Harvard Business Review, 2016, <https://hbr.org/2016/11/why-diverse-teams-are-smarter>.

⁽²³⁾ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (COM(2022) 762 final).

med aktier med flere stemmer, for at gøre det muligt for mindre virksomheder, herunder nystartede virksomheder, i alle medlemsstater at rejse større beløb ved at udstede aktier i deres selskaber, samtidig med at de bevarer kontrollen med ledelsesbeslutninger efter børsnoteringen. Medlovgiverne afsluttede forhandlingerne i begyndelsen af 2024, og retsakten forventes offentliggjort i løbet af dette år.

Kommissionens forslag til direktiv om et **fradrag til reduktion af skævvridningen mellem gæld og egenkapital** ⁽²⁴⁾ blev vedtaget i maj 2022. Målet er at afhjælpe den asymmetriske skattemæssige behandling, der i øjeblikket findes i de fleste medlemsstater mellem låne- og egenkapitalfinansiering, hvor gæld behandles mere gunstigt end egenkapital. Dette forslag vil tilskynde virksomhederne til at finansiere vækst/opskalering ved at rejse egenkapital i stedet for at låne. Drøftelserne om forslaget blev suspenderet i Rådet i november 2022. Kommissionen opfordrer Rådet til hurtigt at genoptage drøftelserne om Kommissionens forslag.

Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi (EIT) lancerede **Women2Invest-programmet** i 2022. Det har til formål at hjælpe kvinder med baggrund inden for videnskab, teknologi, ingeniørvirksomhed, kunst, matematik (STEAM) i gang med en karriere inden for ventureinvesteringer. To grupper på 131 støttemodtagere med 25 europæiske nationaliteter har allerede været på otte ugers praktikophold i venturekapitalfonde under programmet. Yderligere grupper vil blive udvalgt i 2024-2025.

Igangværende foranstaltninger under innovationsdagsordenen

Udvidelsen af **det europæiske opskaleringsinitiativ for venturekapital (ESCALAR)** under InvestEU-programmet har til formål at mobilisere venturekapital til vækstvækstvirksomheder. Initiativet har navnlig til formål at tilskynde til øget inddragelse af risikovillige investorer (f.eks. pensionsfonde og forsikringsselskaber) i opskalering af venturekapitalfonde ved at reducere deres risiko til gengæld for et loft over det potentielle afkast, de kan modtage. Det har navnlig til formål at tiltrække uudnyttet institutionel kapital ved at tilbyde gunstige saminvesteringsmuligheder i venturekapitalfonde.

I maj 2023 mødtes Kommissionen med en gruppe europæiske institutionelle investorer, som bekræftede deres interesse i ESCALAR-produkter. Dette fik Den Europæiske Investeringsfond (EIF) ⁽²⁵⁾ og InvestEurope ⁽²⁶⁾ til at afholde en opfølgende workshop for at fremme en særlig indkaldelse ⁽²⁷⁾, som blev lanceret i efteråret 2023. Indkaldelsen har til formål at udvælge finansielle formidlere, der kan komme i betragtning til ESCALAR, og udvælgelsen skal afsluttes i 2024.

⁽²⁴⁾ Forslag til Rådets direktiv om fastsættelse af regler om et fradrag til reduktion af skævvridningen mellem gæld og egenkapital og om begrænsning af fradragsretten for renter i forbindelse med selskabsskat (COM(2022) 216 final af 1. maj 2022).

⁽²⁵⁾ EIF gennemfører ESCALAR under InvestEU.

⁽²⁶⁾ <https://www.investeurope.eu>.

⁽²⁷⁾ <https://www.eif.org/InvestEU/escalator-call-for-expression-of-interest/index.htm>.

Der er også ved at blive udviklet et EIC-pilotprogram med henblik på at etablere et **europæisk køns- og diversitetsindeks for innovation**. Programmet vil have til formål at måle køns- og diversitetskløften med hensyn til investeringer i nystartede deep tech-virksomheder. Projektet ⁽²⁸⁾ skrider frem, og de første resultater forventes at foreligge ved udgangen af 2024.

Yderligere foranstaltninger

Under Horisont Europa hjælper **Det Europæiske Innovationsråd (EIC)** ⁽²⁹⁾ Europa med at arbejde hen imod opfyldelsen af dets deep tech-ambitioner, nemlig at omsætte førende europæisk deep tech-forskning til innovation og at udrulle radikale deep tech-innovationer i stor skala. EIC opfylder med succes disse ambitioner ved at identificere banebrydende idéer fra forskningsbasen og opbygge en kritisk masse af kapacitet, der forbinder forskere med innovatorer, investorer, SMV'er og virksomheder på strategiske områder som f.eks. kvanteteknologier, innovative rumteknologier og -tjenester, celle- og genterapier samt brint- og batteriteknologier.

EIC er den største investor for deep tech-venturekapital i Europa ⁽³⁰⁾ og tilbyder en unik kombination af offentlige tilskud og investeringer af tålmodig kapital i virksomheder. Dette bidrager til at afhjælpe en kritisk kløft i Europa, hvor venturekapital er for lille og fragmenteret. Ved at tilbyde sådanne investeringer i partnerskab med private investorer yder EIC også et vigtigt bidrag til at udvikle Europas deep tech-investorbase og udnytte investorerens specialiserede områdeviden og netværk af private investorer i arbejdet med at opskalere EIC-støttede virksomheder.

Efter lidt over et års aktiviteter har EIC-fonden nu truffet investeringsbeslutninger for over 200 virksomheder til en samlet værdi af godt 1 mia. EUR. Disse investeringsbeslutninger har tiltrukket yderligere 3,5 EUR i private investeringer for hver euro, der er investeret i nystartede virksomheder og SMV'er med stort potentiale gennem EIC. EIC-finansierede virksomheder har også været i stand til at sikre en betydelig grad af opfølgende finansiering og en betydelig stigning i deres værdiansættelser, idet godt 100 virksomheder nu har opnået "centaur"-vurderinger ⁽³¹⁾ efter modtagelsen af EIC-støtte.

I februar 2023 oprettede Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe **European Tech Champions Initiative (ETCI)**, der har til formål at tilvejebringe større ventureinvesteringer i deep tech-vækstvirksomheder. ETCI forventes at foretage 10-15 investeringer i store venturekapitalfonde/vækstkapitalfonde (med ca. 1 mia. EUR i forvaltede aktiver). Målet er at mobilisere mere end 10 mia. EUR i private investeringer i

⁽²⁸⁾ [HORIZON-EIC-2022-GENDER-01-01](#). () HORIZON-EIC-2022-GENDER-01-01.

⁽²⁹⁾ Med et budget på 10,1 mia. EUR over syv år gennemfører EIC regelmæssigt tre særskilte indkaldelser vedrørende tilskud: EIC-Pathfinder, EIC-Transition og EIC-Accelerator. Inden for sidstnævnte er EIC-fonden et specifikt instrument for ventureinvesteringer, der bistås af Den Europæiske Investeringsbank som investeringsrådgiver.

⁽³⁰⁾ [The European Innovation Council Fund: the biggest European deep tech investor — Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](#).

⁽³¹⁾ Dvs. en værdiansættelse på mindst 100 mio. USD.

innovative virksomheder i deres vækstfase. ETCI-fonden, der forvaltes af EIF under et mandat fra Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og de deltagende medlemsstater ⁽³²⁾, har sikret 3,75 mia. EUR i offentlige midler. EIF støtter allerede fire EU-baserede fonde ⁽³³⁾, samtidig med at der søges komplementaritet med eksisterende EU-finansieringsinstrumenter ⁽³⁴⁾.

Initiativet **Startup Europe** ⁽³⁵⁾ styrker netværksmulighederne for nystartede deep tech-virksomheder og økosystemudviklere for at fremskynde væksten på den europæiske opstartscene.

Industriplanen for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder, der blev offentliggjort i februar 2023, omfatter en søjle om fremme af hurtigere adgang til tilstrækkelig finansiering med henblik på at mobilisere offentlige og private finansielle ressourcer til støtte for den grønne omstilling. Forordningen om nettonulindustri omfatter oprettelse af akademier for færdigheder for hurtigt at forbedre den europæiske arbejdsstyrkes færdigheder i centrale nettonulsektorer på grundlag af den vellykkede gennemførelse af initiativer som f.eks. **European Battery Alliance Academy**, der forvaltes af EIT. EIT udvider denne tilgang med gennemførelsen af **European Solar Academy**.

Innovationsfonden, der støtter projekter inden for innovative lavemissionsteknologier, er desuden blevet udvidet og styrket. ⁽³⁶⁾ **Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP)**, der blev vedtaget i februar 2024, har til formål at fremme investeringer i kritiske teknologier i Europa, herunder ved at lette kumulativ eller kombineret finansiering fra flere EU-instrumenter.

Hjælpepakken for SMV'er, der blev offentliggjort i september 2023, omfatter foranstaltninger til at forbedre SMV'ers adgang til finansiering, f.eks. ved at gøre det lettere at få adgang til bæredygtig finansiering og markeder for offentlige indkøb ⁽³⁷⁾.

Kommissionen har aktivt engageret sig i arbejdet med at fremme **den nye europæiske innovationsdagsorden og de europæiske innovationsøkosystemer i USA** og har besøgt Silicon Valley sammen med en stor gruppe repræsentanter for erhvervslivet og den akademiske verden. Det vigtigste mål er at tiltrække talenter, innovatorer og investorer til EU, så nystartede virksomheder i Europa kan udvikle sig og vokse.

Medlemsstaterne og de associerede lande har også bebudet en række **nationale initiativer** til støtte for forbedret finansiering af deep tech-vækstvirksomheder ⁽³⁸⁾.

⁽³²⁾ Til dato: Spanien, Tyskland, Frankrig, Italien, Belgien og Nederlandene.

⁽³³⁾ Atomico Growth VI, FSI II og Keensight Nova 6 samt en aftale, der er ved at blive indgået.

⁽³⁴⁾ Herunder InvestEU, EIC, ESCALAR og IPO-initiativet.

⁽³⁵⁾ Startup Europe (HORIZON-EIE-2024-CONNECT-01-02) — Europa-Kommissionen (europa.eu).

⁽³⁶⁾ I 2023 er der indført nye sektorer, et nyt finansielt instrument og et styrket budget efter revisionen af emissionshandelssystemet.

⁽³⁷⁾ <https://single-market-economy.ec.europa.eu/news/unleashing-potential-europes-small-businesses-2023-09-28> <https://digital.strategy.ec.europa.eu/en/policies/startup-europe>.

⁽³⁸⁾ [Flagship 1: Funding for deep tech scale ups \(europa.eu\)](#).

Eksempelvis styrker "**Zukunftsfonds**"-initiativet i Tyskland finansieringsmulighederne i den kapitalintensive opskaleringsfase for nystartede virksomheder med forskellige instrumenter, herunder en deep tech- og klimafond og en fond for venturefinansiering af teknologivirksomheders vækst ⁽³⁹⁾. "**Fondo Nazionale Innovazione**", der gennemføres i Italien af den nationale erhvervsfremmende bank Cassa Depositi e Prestiti, anvender direkte og indirekte investeringer til at fremme udviklingen af det nationale innovationsøkosystem, herunder vækstprogrammer, teknologioverførselsknudepunkter, grøn og digital omstilling og støtte til virksomheder fra regioner, der halter bagefter ⁽⁴⁰⁾. "**Innvierte**"-programmet, der gennemføres af CDTI i Spanien, fremmer også ventureinvesteringer og saminvesteringer i strategiske teknologisektorer, herunder telekommunikation, kunstig intelligens (AI), robotteknologi, halvledere, cybersikkerhed, luft- og rumfart, forsvar, energilagring, kvante- og atomteknologi, nanoteknologi, bioteknologi, avancerede materialer og avancerede produktionssystemer ⁽⁴¹⁾. **NCBR Investment Fund (NIF)** i Polen erhverver andele i virksomheder, som gennemfører projekter, der udspringer af videnskabelig forskning eller udvikling ("porteføljevirksomheder"), i samarbejde med medinvestorer ("akkrediterede fonde"), for at skabe en stabil, langsigtet investeringsplatform for teknologiprojekter ⁽⁴²⁾.

2.2. Fremme af deep tech-innovation gennem forsøgsrum og offentlige indkøb

Rammebetingelser, herunder regulering, er vigtige faktorer for udviklingen og udbredelsen af innovative produkter og processer. Sammen med den yderligere udvidelse af innovationsindkøb er etableringen af innovationsvenlige lovgivningsmæssige rammer den vigtigste prioritet på dette flagskibsområde. Den vigtige rolle, som sådanne rammer, navnlig reguleringsmæssige sandkasser, spiller, er også blevet anerkendt af Rådet siden vedtagelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden ⁽⁴³⁾.

Afsluttede foranstaltninger under innovationsdagsordenen

I juli 2023 udsendte Kommissionen et **arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene** ⁽⁴⁴⁾ for at præcisere arten og betydningen af tilgængelige forsøgsværktøjer (navnlig **reguleringsmæssige sandkasser**, men også **prøvebænke** og **levende laboratorier**), der giver vejledning i, hvordan EU og de nationale regeringer kan støtte og inddrage innovatorer i lovgivningsprocessen. Dokumentet viser eksisterende

⁽³⁹⁾ https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Standardartikel/Themen/Internationales_Finanzmarkt/zukunftsfonds.html.

⁽⁴⁰⁾ <https://www.cdventurecapital.it/cdp-venture-capital/en/home.page>.

⁽⁴¹⁾ <https://www.cdti.es/en/node/889>.

⁽⁴²⁾ <https://nifasi.pl/en/>.

⁽⁴³⁾ Se konklusionerne fra Det Europæiske Råd af 23. marts 2023.

⁽⁴⁴⁾ Arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene "Regulatory Learning in the EU, Guidance on Regulatory Sandboxes, Test-beds and living labs in the EU, with a focus section on energy" (2023) 277/2 final af 29. august 2023).

eksempler på forsøgsrum i og uden for Europa med særligt fokus på energisektoren i overensstemmelse med RePowerEU-planen ⁽⁴⁵⁾.

De **reviderede rammebestemmelser for statsstøtte til forskning, udvikling og innovation** blev vedtaget i oktober 2022 for at forenkle de regler, der anvendes af EU-medlemsstaterne, og for på visse betingelser at tillade offentlig støtte til test- og forsøgsinfrastrukturer, der er nødvendige for at udvikle, teste og opskalere nye teknologier.

I marts 2023 vedtog Kommissionen en målrettet **ændring af den generelle gruppefritagelsesforordning** for yderligere at lette, forenkle og fremskynde støtten til EU's grønne og digitale omstilling ⁽⁴⁶⁾. De nye regler letter gennemførelsen af en række projekter, der involverer støttemodtagere i flere medlemsstater, f.eks. vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse på forsknings- og udviklingsområdet, ved at øge både de tilladte støtteintensiteter og anmeldelsestærsklerne ⁽⁴⁷⁾. I december 2023 fik syv medlemsstater f.eks. tilladelse til at mobilisere op til 1,2 mia. EUR i offentlig finansiering — hvilket affødte yderligere 1,4 mia. EUR i private investeringer — til støtte for forskning, udvikling og industriel anvendelse af europæiske innovationer inden for cloud- og edgeteknologier ⁽⁴⁸⁾. Bestemmelserne i den ændrede generelle gruppefritagelsesforordning er blevet forlænget indtil udgangen af 2026.

Siden januar 2023 har Kommissionen sammen med medlemsstaterne medfinansieret fire **test- og forsøgsfaciliteter** under programmet for et digitalt Europa. ⁽⁴⁹⁾ Test- og forsøgsfaciliteter tilbyder en kombination af fysiske og virtuelle faciliteter, som teknologiudbydere i hele Europa kan bruge til at teste og eksperimentere i stor skala og avancerede AI-løsninger i virkelige miljøer, herunder både software- og hardwareprodukter og -tjenester, herunder robotter. Adgangen til test- og forsøgsfaciliteter lettes i hele Europa af et tæt netværk af mere end 200 **europæiske digitale innovationsknudepunkter**, der finansieres gennem programmet for et digitalt Europa kombineret med nationale og regionale ressourcer.

Igangværende foranstaltninger under innovationsdagsordenen

Der gennemføres en række projekter om **åbne innovationsprøvebænke inden for brint og avancerede materialer** ⁽⁵⁰⁾ med støtte fra Horisont Europa ⁽⁵¹⁾. Projekterne har til

⁽⁴⁵⁾ COM(2022) 230 final af 18. maj 2022.

⁽⁴⁶⁾ Kommissionens forordning (EU) 2023/1315 af 23. juni 2023 om ændring af forordning (EU) nr. 651/2014.

⁽⁴⁷⁾ Dvs. det støttebeløb, som udløser et krav om anmeldelse til Kommissionen.

⁽⁴⁸⁾ IPCEI Next Generation Cloud Infrastructure and Services (IPCEI CIS) blev anmeldt i fællesskab den 5.12.2023 af syv medlemsstater: Frankrig, Tyskland, Ungarn, Italien, Nederlandene, Polen og Spanien.

⁽⁴⁹⁾ Disse projekter vedrører landbrugsfødevarer, sundhed, fremstilling samt intelligente byer og lokalsamfund. De støttes i fem år med et samlet budget på 220 mio. EUR.

⁽⁵⁰⁾ Open-innovation test beds for advanced materials — <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/0aaf1e05-2082-11ee-94cb-01aa75ed71a1/language-en/format-PDF/source-289339785>.

⁽⁵¹⁾ Horisont Europa 2022-arbejdsprogrammet for klynge 4 (HORIZON-CL4-2022-RESILIENCE-01-20, "Climate Neutral and Circular Innovative Materials Technologies Open Innovation Beds") og

formål at give adgang til fysiske faciliteter, kapaciteter og tjenester til støtte for udviklingen af en dynamisk økonomi med ren brint.

I 2023 iværksatte Kommissionen en indkaldelse af forslag vedrørende en **specialiseret rådgivningstjeneste om innovationsindkøb** under Horisont Europa ⁽⁵²⁾. De udvalgte projekter forventes at starte i andet kvartal 2024. Rådgivningstjenesten vil fungere som mellemed mellem offentlige indkøbere og innovative leverandører.

Yderligere foranstaltninger

Innovation-Friendly Regulations Advisory Group (IFRAG), der består af 11 eksperter, blev udnævnt af Kommissionen ved udgangen af 2022. Gruppens rolle er at yde forudgående politisk rådgivning om nye teknologier. I 2023 fokuserede den på: i) anvendelsen af nye digitale teknologier i den offentlige sektor, navnlig virtuelle verdener, ved at se på deres indvirkning på EU's lovgivningsmæssige landskab og ii) anvendelser på områder som f.eks. inddragelse af borgerne i beslutningstagningen. IFRAG afsluttede sit mandat i februar 2024 og vil offentliggøre sine resultater i andet kvartal 2024.

Når **forordningen om nettonulindustri** er vedtaget, vil den fremme reguleringsmæssige sandkasser for strategiske innovative nettonul teknologier. ⁽⁵³⁾

Når **retsakten om kunstig intelligens** ⁽⁵⁴⁾ er vedtaget, vil den bidrage til at skabe en retlig ramme for kunstig intelligens, der er innovationsvenlig, fremtidssikret og modstandsdygtig over for forstyrrelser, herunder ved at mindske den reguleringsmæssige byrde for SMV'er og nystartede virksomheder. Retsakten om kunstig intelligens vil tilskynde de nationale myndigheder til at oprette reguleringsmæssige sandkasser og fastsætte en grundlæggende ramme for forvaltning, tilsyn og ansvar. I januar 2024 fremsatte Kommissionen desuden forslag til en ny pakke af foranstaltninger, herunder oprettelse af **AI-fabrikker**, for at fremme innovation og nystartede virksomheder, herunder på områder som afprøvning, evaluering og validering af store AI-modeller ⁽⁵⁵⁾.

Horisont Europa 2023-arbejdsprogrammet for klynge 5 (HORIZON-CL5-2023-D2-01-06, "Open Pilot Line/Test Bed for hydrogen").

⁽⁵²⁾ European Innovation Ecosystems work programme 2023-2024.

⁽⁵³⁾ Forordningen understøtter navnlig otte strategiske nettonul teknologier: i) solcelleenergi og solvarmeenergi, ii) vedvarende vindenergi fra onshore- og offshorekilder, iii) batterier og lagring, iv) varmepumper og geotermisk energi, v) elektrolyseanlæg og brændselsceller, vi) biogas/biometan, vii) opsamling og lagring af CO₂ og viii) forsyningsnet teknologier (hvilket indbefatter elkøretøjer med intelligent og hurtig opladning).

⁽⁵⁴⁾ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om harmoniserede regler for kunstig intelligens (retsakten om kunstig intelligens) og om ændring af visse af Unionens lovgivningsmæssige retsakter (COM(2021) 206 final).

⁽⁵⁵⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fremme af startupvirksomheder og innovation inden for pålidelig kunstig intelligens af 24. januar 2024 (COM(2024) 28 final).

Åbne innovationsprøvebænke er afgørende for gennemførelsen af Kommissionens meddelelse om **avancerede materialer som middel til industrielt lederskab** ⁽⁵⁶⁾ og vil være genstand for et pilotprogram vedrørende en europæisk tilgang til investeringer i **teknologiinfrastrukturer**.

Govtech4all (Incubator) ⁽⁵⁷⁾ samler nationale GovTech-initiativer i et konsortium, som består af 21 digitale agenturer fra 14 europæiske lande, og som har til formål at etablere et fælles EU-GovTech-marked og fremme interoperabilitet og nye modeller for innovation i den offentlige sektor. Konsortiet har til formål gennem pilotprojekter og forsøg at undersøge den grænseoverskridende gennemførelse af fremspirende teknologier i den offentlige sektor med særligt fokus på nystartede virksomheder og innovative SMV'er.

Horisont Europa øger fortsat både viden og aktiviteter med fokus på **innovationsindkøb inden for sundhed**, og Procure4Health-netværket lancerede to indkaldelser i 2024 med henblik på twinning for at udvide anvendelsen af instrumentet i hele Europa. Horisont Europa 2024-arbejdsprogrammet omfatter også prækommercielt indkøb af grønnere sundhedssystemer med et budget på 15 mio. EUR.

Medlemsstaterne og de associerede lande bebudede en række **nationale initiativer** til støtte for forsøgsrum og offentlige indkøb ⁽⁵⁸⁾. De "**frie teknologiske zoner**" i Portugal består f.eks. af reguleringsmæssige sandkasser eller levende laboratorier, der overvåges af det nationale innovationsagentur (ANI). Foranstaltningen vedrørende **innovationsindkøb** i Estland eller Sveriges program for "**checks til innovationsindkøb**" har til formål at øge udbredelsen af innovationsindkøb gennem særlige rådgivningstjenester, udveksle bedste praksis og støtte udvikling og gennemførelse af innovative løsninger i den offentlige sektor. **Portalen for innovationsindkøb**, der er oprettet i Italien, vil matche efterspørgslen efter og udbuddet af innovation og tilskynde til samarbejde mellem den offentlige forvaltning, virksomheder, nystartede virksomheder og forskningsinstitutioner.

2.3. Fremskyndelse og styrkelse af innovation i europæiske innovationsøkosystemer i hele EU og håndtering af innovationskløften

Europas innovationsstyrke afhænger i vid udstrækning af mangfoldigheden og dynamikken i de regionale økosystemer. På dette flagskibsområde tager den nye europæiske innovationsdagsorden sigte på tre specifikke mål: i) styrkelse af regionale innovationsøkosystemer på grundlag af lokale strategier for intelligent specialisering, ii) mindskelse af den regionale innovationskløft, som stadig findes i Europa ⁽⁵⁹⁾ på trods af

⁽⁵⁶⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: "Avancerede materialer som middel til industrielt lederskab" af 27. februar 2024 (COM(2024) 98 final).

⁽⁵⁷⁾ Fireårigt projekt finansieret under et digitalt Europa.

⁽⁵⁸⁾ [Flagship 2: Enabling deep tech innovation through experimentation spaces and public procurement — Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](#).

⁽⁵⁹⁾ Se den regionale resultattavle for innovation.

adskillige EU-tiltag og nationale tiltag ⁽⁶⁰⁾ ⁽⁶¹⁾, og iii) tilskyndelse til bedre innovationssamarbejde mellem regioner inden for deres fælles områder for intelligent specialisering for at skabe og styrke værdikæder i hele Europa.

Afsluttede foranstaltninger under innovationsdagsordenen

Udvikling og konsolidering af **synergier mellem samhørighedspolitiske programmer og Horisont Europa** er blandt de vigtigste tiltag for at maksimere virkningen af EU's indsats på dette område. Kommissionen offentliggjorde vejledningen om **synergier mellem Horisont Europa og EFRU-programmer** ⁽⁶²⁾ i 2022 for at hjælpe forvaltningsmyndighederne med at gøre bedre brug af de tilgængelige finansieringsmuligheder for at fremme innovation og udbredelsen af avancerede teknologier i deres regioner.

Igangværende foranstaltninger under innovationsdagsordenen

De **regionale innovationsknodepunkter** (Regional Innovation Valleys — RIV) har til formål at stimulere og udnytte det fulde innovationspotentiale i EU's regioner, herunder inden for deep tech-innovation, med henblik på at tackle de udfordringer, som EU står over for, og tackle forskelle i innovationsresultater. Målet er at udpege op til 100 regioner, der målrettet vil arbejde for at koncentrere deres forsknings- og innovationsindsats om specifikke prioriteter og styrke deres koordinering med andre regioner. De prioriterede områder er fødevarerikkerhed, digital omstilling, energi, sundhedspleje og cirkulær økonomi.

Regionerne kan få mærket "RIV" via forskellige kanaler: 1) regioner udvalgt efter en **indkaldelse af interessetilkendegivelser**, der blev iværksat i marts 2023 af Kommissionen og Regionsudvalget, som havde 170 ansøgere ⁽⁶³⁾ på tværs af 140 regioner ⁽⁶⁴⁾, 2) regioner udvalgt under de **første koordinerede indkaldelser under Horisont Europa og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (I3)** med et samlet budget på 122 mio. EUR ⁽⁶⁵⁾: der blev modtaget over 50 forslag med næsten 1 000 deltagere fra 25 medlemsstater og seks associerede lande.

Sideløbende hermed arbejdes der med at **fordoble antallet af de såkaldte brintknodepunkter**. Efter den sidste udvælgelsesrunde i 2023 er der i øjeblikket 55

⁽⁶⁰⁾ Herunder 56 mia. EUR fra samhørighedsfondene, der er afsat til forskning og innovation, og 3 mia. EUR fra Horisont Europa, der er afsat til at udvide adgangen til forskning og innovation af højeste kvalitet.

⁽⁶¹⁾ Se den regionale resultattavle for innovation.

⁽⁶²⁾ EUT C C421 af 4.11.2022, s. 7.

⁽⁶³⁾ [Se Regional Innovation Valley Matchmaking Map](#), som indeholder databasen over støtteberettigede ansøgere.

⁽⁶⁴⁾ Der udvælges de regioner, der godtgør, at de vil: i) forbedre koordineringen af og sammenhængen i deres forsknings- og innovationsinvesteringer og -politikker med henblik på centrale EU-prioriteter, ii) deltage i interregionalt samarbejde for at udvikle innovation og iii) styrke og sammenkoble deres regionale innovationsøkosystemer.

⁽⁶⁵⁾ 60 mio. EUR fra Horisont Europa (det europæiske innovationsøkosystem) og 62 mio. EUR fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (instrument til interregionale innovationsinvesteringer).

brintknudepunkter, som vises på Mission Innovation Hydrogen Valleys Platform, som blev moderniseret i maj 2023. I marts 2023 undertegnede Kommissionen en fælles erklæring om brintknudepunkter ⁽⁶⁶⁾. Begrebet brintknudepunkter vil også blive udvidet til at omfatte **alle vedvarende energikilder** gennem et særskilt emne under Horisont Europa.

Indsatsen for at oprette et **centralt kontaktpunkt for aktører i innovationsøkosystemer** er i gang. Det centrale kontaktpunkt vil: i) stille en virtuel platform til rådighed for interesserede interessenter med henblik på at fremhæve efterspørgslen efter og udbuddet af innovative løsninger som et første skridt fra Horisont Europa, ii) give adgang til vigtige forskningsresultater, iii) støtte udbredelsen af idéer og iv) etablere kontakt mellem interessenter. Det centrale kontaktpunkt vil give oplysninger om innovationsudfordringer og -muligheder (teknologi- og markedstendenser, intellektuel ejendomsret, efterspørgselsniveauer osv.) og gøre det lettere at identificere tjenester og finansieringsmuligheder. Det overvejes aktuelt, hvordan der kan skabes enkelhed, tilgængelighed og funktionaliteter, der bedst kan opfylde behovene hos de forskellige aktører inden for innovation.

I juni 2023 lancerede Kommissionen **EIC Scale-Up 100-initiativet**. Målet med dette initiativ er at identificere, fremme og støtte væksten i 100 lovende europæiske deep tech-virksomheder, som har potentiale til at blive "enhjørninger" ⁽⁶⁷⁾. Disse fremtidige deep tech-frontløbere vil blive udvalgt blandt modtagerne af EIC's finansielle ordninger, andre nationale og europæiske innovationsprogrammer osv. De deltagende virksomheder vil blive udvalgt blandt ti områder med "markedsmuligheder" ⁽⁶⁸⁾, som er tæt forbundet med EU's politiske prioriteter. Udvælgelsen af den første gruppe finder sted i april 2024. EIC Scale-up Club vil også inddrage 400 interessenter inden for hvert område med markedsmuligheder og fremme nye forbindelser og partnerskaber med ledende investorer, rådgivere og relevante agenturer.

Yderligere foranstaltninger

Under Horisont Europa ydede programmet for **europæiske innovationsøkosystemer** ca. 24 mio. EUR i finansiering til interregionale projekter, der samlede næsten 150 partnere i hele Europa for at støtte finansiering af vækstvirksomheder, innovationsindkøb og innovationsøkosystemer.

I 2023 nedsatte **forummet for det europæiske forskningsrum** (EFR) en undergruppe bestående af repræsentanter for medlemsstaterne med ansvar for forsknings- og innovationspolitik og samhørighedspolitiske forvaltninger. Undergruppen fik til opgave

⁽⁶⁶⁾ Sammen med Hydrogen Europe, Hydrogen Europe Research og European Hydrogen Valleys Partnership.

⁽⁶⁷⁾ En enhjørning (unicorn) er en virksomhed med en værdiansættelse på mere end 1 mia. USD.

⁽⁶⁸⁾ Næste generation af databehandling, digital sikkerhed og tillid nye rumteknologier, hjerte-kar-behandlinger, nye bioteknologiske platforme, intelligent mobilitet, vedvarende energi, batterier og energilagring, rene brændstoffer og brint og landbrugsfødevareteknologi.

at fremme fremtidige synergier gennem udveksling af oplysninger og politiske ajourføringer for at stimulere konkrete tiltag inspireret af eksemplet med **overførsel af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU) til Horisont Europa** i to medlemsstater. ⁽⁶⁹⁾ Kommissionen iværksatte også to pilotprojekter for at udvikle konceptet med **EFR-knudepunkter** i tæt kontakt med Regionsudvalget. Formålet med disse knudepunkter er at udvikle og afprøve et sæt specifikationer og en metode, der kan hjælpe regionerne med at vurdere, benchmarke og opgradere deres økosystemer for forskning og innovation med henblik på at opfylde minimumskvalitetskriterier for: i) intern koordinering, ii) tilvejebringelse af støttetjenester og iii) sammenkobling med andre økosystemer. I forbindelse med den del af Horisont Europa, der vedrører udvidelse,

I januar 2023 lancerede Kommissionen **plug-in-ordningen**, en ny mekanisme, der fremmer et tættere samarbejde mellem EIC og nationale innovationsprogrammer. Takket være dette kan et projekt, der tildeles finansiering under et nationalt program (der er certificeret som et "plug-in"-program), deltage i EIC-acceleratorindkaldelser via en hasteprocedure.

På energiområdet var EU sammen med 23 lande fortsat aktivt involveret i **Mission Innovation** ⁽⁷⁰⁾, et globalt initiativ med fokus på innovation inden for ren energi. Dette initiativ lå til grund for det første katalysatorpartnerskab, der blev bebudet på COP28 ⁽⁷¹⁾, hvor EU-midler støtter virksomheder, som har potentiale til at reducere den grønne præmie for rene produkter og løsninger inden for brint, bæredygtige flybrændstoffer, energilagring, CO₂-opsamling og dekarbonisering af energi. Mission Innovation gennemfører også missionen for ren brint med henblik på at udvikle 100 knudepunkter for ren brint på verdensplan, som bl.a. ledes af Europa-Kommissionen.

I 2023 udarbejdede **taskforceen vedrørende klimaneutrale teknologier i energiintensive industrier** en rapport ⁽⁷²⁾ med en analyse af ca. 200 EU-finansierede demonstratorer for nettonulteknologi i energiintensive industrier i EU.

I oktober 2023 udsendte Kommissionen en meddelelse ⁽⁷³⁾ om revisionen af **den strategiske energiteknologiplan (SET)** for at styrke SET-planens rolle i koordineringen

⁽⁶⁹⁾ Malta og Litauen. blev der anvendt eller vil der blive anvendt EFRU-midler til at yde tilskud til EIC-, EFR-udvidelses- eller MSCA-ansøgere.

⁽⁷⁰⁾ Mission Innovation (MI) er et globalt initiativ, som har deltagelse af 23 lande og EU, og som har til formål at fremskynde indsatsen for innovation inden for ren energi globalt. Initiativet blev lanceret på COP21, og i dag tegner MI-medlemmer sig for over 95 % af de globale offentlige investeringer i forskning og innovation inden for ren energi. Partnerorganisationerne omfatter IEA, IRENA, Breakthrough Energy, Verdensbanken, Det Verdensøkonomiske Forum, Den Globale Borgmesteraftale og First Movers Coalition. I det næste årti koncentrerer MI-medlemmerne deres indsats om virkningsorienterede, offentlig-private missioner med ambitiøse og inspirerende mål, der fremskynder vejen mod Parisaftalens mål og nettonulemission.

⁽⁷¹⁾ [Partnerskab mellem EU og Catalyst \(europa.eu\)](#).

⁽⁷²⁾ [Scaling up innovative technologies for climate neutrality](#). Denne rapport blev ledsaget af et interaktivt værktøj, der viste de innovative demonstratorer på et kort: [Demonstrators scaling up innovative technologies for climate neutral-industries around Europe | Research and Innovation \(europa.eu\)](#).

⁽⁷³⁾ COM(2023) 634 final.

af europæiske og nationale strategier for forskning og innovation med fokus på kulstoffattig energi. Der er navnlig nedsat en ny arbejdsgruppe om brint, som skal bidrage til at gennemføre den strategiske dagsorden for EFR-pilotprojektet om grøn brint⁽⁷⁴⁾.

På området for kunstig intelligens (AI) arbejder Kommissionen ud over retsakten om kunstig intelligens og dens forslag om innovationsvenlige lovgivningsmæssige rammer⁽⁷⁵⁾ på at vurdere **indvirkningen af kunstig intelligens på forskning og innovation** gennem en udtalelse under mekanismen for videnskabelig rådgivning⁽⁷⁶⁾.

Desuden har et netværk af mere end 200 **europæiske digitale innovationsknudepunkter**, der dækker alle regioner i Europa⁽⁷⁷⁾, til formål at fremme en bred anvendelse af kunstig intelligens, højtydende computere, cybersikkerhed og andre digitale teknologier. De hjælper virksomheder med at udvikle nye innovative produkter og tjenester ved hjælp af kunstig intelligens og bidrager til at gøre disse produkter og tjenester konkurrencedygtige. Med innovationspakken for AI-innovation og nystartede virksomheder⁽⁷⁸⁾ indføres der AI-fabrikker⁽⁷⁹⁾ og andre finansielle og operationelle foranstaltninger, som kan sætte skub i AI-innovation og nystartede virksomheder, f.eks. ved at give forskere og SMV'er, der er aktive inden for kunstig intelligens, adgang til højtydende databehandling i verdensklasse via fællesforetagendet EuroHPC.

Mikrochipforordningen, som trådte i kraft den 21. september 2023, har til formål at styrke Europas teknologiske førerposition ved at lette overførslen af viden og fremme europæiske virksomheders industrialisering af innovative teknologier⁽⁸⁰⁾.

⁽⁷⁴⁾ Ekspertgrupper under dagsordensprocessen (2022), den strategiske forsknings- og innovationsdagsorden, de vigtigste resultater fra og konklusioner i forbindelse med dagsordensprocessen for det europæiske forsknings- og innovationsinitiativ vedrørende grøn brint, endelig udgave

(https://www.bmbf.de/bmbf/shreddocs/downloads/files/SRIA_green_hydrogen.pdfhttps://www.bmbf.de/bmbf/shreddocs/downloads/files/SRIA_green_hydrogen.pdf).https://www.bmbf.de/bmbf/shareddocs/downloads/files/SRIA_green_hydrogen.pdf).

⁽⁷⁵⁾ <https://scientificadvice.eu>.

⁽⁷⁶⁾ Se flagskibsområde 2.

⁽⁷⁷⁾ De Nigris, S., Kalpaka, A. og Nepelski, D., [Characteristics and regional coverage of the European Digital Innovation Hubs network](#), Den Europæiske Unions Publikationskontor, JRC134620.

⁽⁷⁸⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om fremme af startupvirksomheder og innovation inden for pålidelig kunstig intelligens af 24. januar 2024 (COM(2024) 28 final).

⁽⁷⁹⁾ Under fællesforetagendet for europæisk højtydende databehandling.

⁽⁸⁰⁾ Mikrochips til Europa-initiativet vil inden for rammerne af mikrochipforordningen blive forvaltet af fællesforetagendet for mikrochips og vil blive støttet af EU-midler på 3,3 mia. EUR, som forventes at blive modsvaret af midler fra medlemsstaterne. Det vil bl.a. støtte aktiviteter, som f.eks.: i) nye avancerede pilotproduktionslinjer for at fremskynde innovation og teknologisk udvikling, ii) udvikling af en cloudbaseret designplatform, iii) oprettelse af kompetencecentre, iv) udvikling af kvantechips og v) oprettelse af en mikrochipfond for at lette adgangen til lånefinansiering og egenkapital.

Iværksætterinitiativet for rumteknologi **CASSINI** er Kommissionens initiativ til at støtte iværksættere, nystartede virksomheder og SMV'er i rumindustrien, herunder New Space, i perioden 2021-2027 ⁽⁸¹⁾. Det har til formål at fremskynde væksten i nystartede virksomheder og SMV'er i alle sektorer af rumindustrien med henblik på at styrke erhvervsvenlige økosystemer, styrke forretningskapaciteten i rummarkedessegmenter, styrke kritiske forsyningskæder og give EU mulighed for at opnå en større grad af strategisk autonomi. CASSINI omfatter en EU-spire- og væksthfond 1 mia. EUR, hackathons og mentorordninger, udfordringer, demonstration og validering i kredsløb, en virksomhedsaccelerator, partnerskaber og matchmaking.

Horisont Europa finansierer forskning og innovation for at afhjælpe innovationskløften mellem land og by. I 2023 er der afsat mere end 25 mio. EUR til finansiering af projekter til støtte for innovationsøkosystemet i landdistrikterne, og der er iværksat to EU-partnerskaber ⁽⁸²⁾. **EU-missionen "En jordpakt for Europa"** til formål at oprette 100 levende laboratorier og fyrtårne, der skal føre an i omstillingen til en sund jordbund senest i 2030. I 2023 blev der investeret 60 mio. EUR i de første indkaldelser af forslag vedrørende levende laboratorier.

Under **den fælles landbrugspolitik** er over 3 200 operationelle grupper under det europæiske innovationspartnerskab om landbrugets produktivitet og bæredygtighed (EIP-AGRI) blevet støttet, og yderligere 6 600 er planlagt af medlemsstaterne i deres strategiske planer under den fælles landbrugspolitik for perioden 2023-2027 for i fællesskab at skabe praktiske løsninger for landbrug, skovbrug og landdistrikter i innovationsprojekter på lokalt plan.

I december 2022 blev **Rådets henstilling om vejledende principper for vidensudnyttelse** ⁽⁸³⁾ vedtaget for at fastlægge fælles politiske principper og foranstaltninger for nationale, regionale og lokale politiske beslutningstagere med henblik på at omsætte resultater inden for forskning og innovation til løsninger, der gavner samfundet. De vejledende principper er: i) at inddrage alle aktører i forsknings- og innovationsøkosystemer, ii) at fokusere på forbindelser og samskabelse blandt aktører og iii) at understrege betydningen af iværksætterfærdigheder og -praksis. ⁽⁸⁴⁾

⁽⁸¹⁾ Initiativet er åbent for alle områder af EU's rumprogram og omfatter aktører både opstrøms (dvs. nanosatellitter, løfteraketter osv.) og nedstrøms (dvs. produkter/tjenester, der muliggøres af rumdata osv.). CASSINI-økosystemet består af alle rumbaserede nystartede virksomheder og SMV'er, der drager fordel af og deltager i CASSINI-støtteaktiviteterne, der leveres af Kommissionen og dens agenturer (f.eks. EUSPA, Forvaltningsorganet for Det Europæiske Innovationsråd og SMV'er og Det Europæiske Forvaltningsorgan for Sundhed og Det Digitale Område).

⁽⁸²⁾ Herunder et partnerskab om levende laboratorier for agroøkologi og forskningsinfrastrukturer.

⁽⁸³⁾ Rådets henstilling (EU) 2022/2415 af 2. december 2022 om vejledende principper for vidensudnyttelse (EUT L 317 af 9.12.2022, s. 141).

⁽⁸⁴⁾ I marts 2023 vedtog Kommissionen to henstillinger om en adfærdskodeks for forvaltning af intellektuelle aktiver og en adfærdskodeks for standardisering for at støtte gennemførelsen af de vejledende principper og give interessenter praktisk vejledning.

Kommissionen etablerede også to "**praksisfællesskaber**" om samarbejde mellem **industrien og den akademiske verden** ⁽⁸⁵⁾ og om **inddragelse af borgerne** med henblik på vidensudnyttelse. Disse fællesskaber samlede mere end 300 interessenter fra universiteter og private og offentlige organisationer, herunder civilsamfundet ⁽⁸⁶⁾. De var aktive mellem marts og juni 2023. ⁽⁸⁷⁾

Medlemsstaterne og de associerede lande bebudede også en række **nationale initiativer** til fremme af innovationsøkosystemer. De **regionale erhvervsfyrtårne** i Danmark fokuserer f.eks. på at dyrke fremtidige styrkepositioner for danske virksomheder i den grønne sektor (bioløsninger, vandteknologi og CO₂-opsamling), biovidenskab og robotteknologi gennem støtte til specifikke projekter. Tilskud fra det spanske Cervera-netværk støtter også direkte regionale/lokale økosystemer og styrker SMV'ernes innovationskapacitet ved at indgå kontrakter om forskning og innovation med videnskabelige centre eller gennemføre forsknings- og udviklingsprojekter i samarbejde med disse centre. I Tyskland gennemfører forbundsagenturet for disruptiv innovation (**SPRIND**) en række projekter, der har til formål at støtte og fremskynde innovative idéer, herunder en konkurrence om innovatorer. **Hydrogen Center** er en organisation, der søger at forbedre adgangen til forskningsinfrastrukturer i Slovenien og Østrig. Det er et godt eksempel på grænseoverskridende samarbejde, der støttes af EU's regionalfonde og nationale ressourcer.

2.4. Fremme, tiltrækning og fastholdelse af deep tech-talenter

Evnen til at pleje, fastholde og tiltrække talentfulde og kvalificerede personer er fortsat en prioritet for Europa, hvilket også blev understreget i forbindelse med det europæiske år for færdigheder 2023. For at pleje talent er det vigtigt at gøre en indsats for at øge uddannelse inden for videnskab, teknologi, ingeniørvirksomhed, kunst, matematik (STEAM) og iværksætterfærdigheder, navnlig blandt kvinder. For at fastholde talentfulde mennesker er det nødvendigt at udvikle og fremme nye muligheder og interessante karriereudsigter. For at tiltrække talentfulde mennesker fra andre kontinenter

⁽⁸⁵⁾ Kommissionens henstilling (EU) 2023/499 af 1. marts 2023 om en adfærdskodeks for forvaltning af intellektuelle aktiver med henblik på vidensudnyttelse i det europæiske forskningsrum (EUT L 69 af 7.3.2023, s. 75).

⁽⁸⁶⁾ Disse fællesskaber (grupper, der beskæftiger sig med emner af fælles interesse) udarbejdede input til en adfærdskodeks for samskabelse mellem industrien og den akademiske verden og en adfærdskodeks for inddragelse af borgerne med henblik på vidensudnyttelse. Disse to kodekser vil indføre nye strategiske tilgange for interessenter med henblik på proaktivt at søge efter fælles interesser for i fællesskab at producere og udnytte værdien af viden. De vil medvirke til: i) at skabe et gunstigt miljø og befordrende betingelser for samskabelse, ii) at etablere interaktive modeller og iii) bedre at matche udbud af og efterspørgsel efter innovation.

⁽⁸⁷⁾ Fællesskaberne udarbejdede input til **en adfærdskodeks for samskabelse mellem industrien og den akademiske verden og en adfærdskodeks for inddragelse af borgerne med henblik på vidensudnyttelse**. Kodekserne vil indføre nye strategiske tilgange for interessenter med henblik på proaktivt at søge efter fælles interesser for i fællesskab at producere og udnytte værdien af viden. De vil bidrage til at skabe et gunstigt miljø og befordrende betingelser for samskabelse, etablere interaktive modeller og bedre matche udbud af og efterspørgsel efter innovation.

— delvis for at udfylde kvalifikationskløften i visse teknologiske sektorer — kan EU yderligere markedsføre sig selv på den globale scene og fremme mulighederne for "cirkulær mobilitet" ⁽⁸⁸⁾. EU supplerer medlemsstaternes foranstaltninger på dette område gennem en bred vifte af politiske initiativer ⁽⁸⁹⁾ og EU-finansierede programmer ⁽⁹⁰⁾, herunder de foranstaltninger, der er iværksat af den nye europæiske innovationsdagsorden på dette flagskibsområde.

Afsluttede foranstaltninger under innovationsdagsordenen

EIT's initiativ vedrørende deep tech-talenter (DTTI) ⁽⁹¹⁾ er et ambitiøst initiativ, der har til formål at tilbyde uddannelsesmuligheder til 1 million deep tech-talenter inden 2025. Initiativet ⁽⁹²⁾, der blev lanceret i oktober 2022, har indtil videre involveret 106 uddannelsesudbydere, virksomheder, finansielle partnere og institutionelle partnere, der har givet tilsagn om, at de vil uddanne mere end 700 000 personer ⁽⁹³⁾. Rekrutteringen af interessenter til at tilslutte sig tilsagnene vil fortsætte, og arrangementer og indkaldelser af forslag vil blive iværksat i 2024.

Iværksætter- og lederordningen for kvinder ⁽⁹⁴⁾, som blev lanceret i 2022 af EIC, tilbyder uddannelses- og netværksmuligheder for nystartede virksomheder, der ledes af kvinder. Indtil videre har ordningen støttet næsten 200 EIC-støttemodtagere, der ledes af kvinder, herunder en række EIT-finansierede virksomheder. Der er hvert år afsat 10-15 mio. EUR til disse indkaldelser. Kommissionen vil lancere nye indkaldelser under Horisont Europa-arbejdsprogrammet for 2023-2024.

Praksisfællesskabet på uddannelses- og innovationsområdet, der samler omkring 700 interessenter fra den akademiske verden, private og offentlige organisationer i alle EU-medlemsstater og flere lande uden for EU, blev oprettet i oktober 2022 i samarbejde med OECD. Det første indsatsområde, der omfattede peerlæringsaktiviteter og analytiske rapporter, fokuserede på at styrke partnerskaber mellem videregående uddannelse og skole for at skabe grøn og digital innovation. Det andet indsatsområde støtter innovationskompetencer inden for de almene videregående uddannelser.

Erasmus+-alliancer for innovation blev lanceret, og udviklingen af deep tech-færdigheder er blevet udpeget som en prioritet for 2023. Dette vil støtte og supplere udviklingen af væksthuse inden for videregående uddannelsesinstitutioner i tæt samarbejde med iværksættersektoren. Målet er at hjælpe studenteriværksættere med at

⁽⁸⁸⁾ I modsætning til hjerneflugt er cirkulær mobilitet en tilgang, hvor enkeltpersoner tilbringer en del af deres karriere i udlandet, inden de vender tilbage til deres oprindelsesland.

⁽⁸⁹⁾ Bologna- og Lissabonprocessen, det europæiske forskningsrum, det europæiske uddannelsesområde og dagsordenen for færdigheder.

⁽⁹⁰⁾ Next Generation EU, Erasmus +, Erasmus for unge iværksættere, Den Europæiske Socialfond, programmet for et digitalt Europa, MSCA og Det Europæiske Forskningsråd.

⁽⁹¹⁾ <https://www.eitdeeptechtalent.eu/>.

⁽⁹²⁾ Det omfatter også en særlig platform med kurser, "DTTI Radar" (et interaktivt værktøj om fremspirende teknologier), en pris og en årlig konference.

⁽⁹³⁾ Kilde: <https://www.eitdeeptechtalent.eu/>.

⁽⁹⁴⁾ [EIT & EIC Women Entrepreneurship and Leadership Programme | EIT \(europa.eu\)](https://www.eitdeeptechtalent.eu/).

omsætte deres idéer til levedygtige virksomheder i overensstemmelse med de mål, der er skitseret i den europæiske strategi for universiteter. Arbejdet er under opstart i de udvalgte projekter. I 2023 blev der udvalgt 32 projekter i flere sektorer, herunder kunstig intelligens, spil, produktionsvirksomhed og deep tech-innovation. Indkaldelserne af forslag under ErasmusPlus-arbejdsprogrammet 2024 vil fastholde og styrke fokus på deep tech-færdigheder.

Programmet for et digitalt Europa fokuserer på avancerede digitale færdigheder. I november 2023 blev der iværksat **indkaldelser af forslag til uddannelse af eksperter inden for centrale digitale kapacitetsområder** under programmet for et digitalt Europa ⁽⁹⁵⁾: en indkaldelse med fokus på styrkelse af færdigheder inden for halvledere og en anden med fokus på akademiet for cybersikkerhedskompetencer ⁽⁹⁶⁾. En indkaldelse omhandlede desuden fremme af unges, navnlig pigers, digitale færdigheder, herunder navnlig udviklingen af digitale færdigheder fra en tidlig alder.

Igangværende foranstaltninger under innovationsdagsordenen

Platformen for innovationstalentspuljen vil lette kvalificerede personers mobilitet til og inden for Europa gennem international rekruttering ved at støtte matchmaking med arbejdsgivere i EU, som ikke er i stand til at finde de talenter, de har brug for i Europa. Platformens første fase (et nyt afsnit på Euraxess-portalens ⁽⁹⁷⁾, der er åben for tredjelandsstatsborgere) blev lanceret i marts 2023. Dette afsnit indeholder: i) oplysninger om finansieringsmuligheder, ii) oplysninger om det blå EU-kort og indvandringsvisum, iii) kontaktpunkter i 43 europæiske lande og iv) en digital værktøjskasse for nystartede virksomheder, der hjælper dem med at starte virksomhed i EU. I anden fase vil platformen være et matchmaking-værktøj for innovatorer, iværksættere og talentfulde arbejdstagere i hele verden, som ønsker at skabe, arbejde og bo i Europa.

Aktieoptioner udgør et vigtigt incitament for medarbejderne til at arbejde i virksomheder, der tilbyder dem. EIC-forumets **arbejdsgruppe om aktieoptioner** påbegyndte sit arbejde i marts 2023 og havde deltagelse af medlemmer af EIC-forummet (medlemsstater og associerede lande), medlemmer af EIC-Udvalget, eksterne interessenter og repræsentanter for Kommissionen. På grundlag af resultatet af fremtidige arbejdsgruppemøder vil EIC-forummet overveje at udarbejde en liste over god praksis og forslag til håndtering af hindringer for medarbejderaktieoptioner i EU i 2024.

Next Generation-ordningen for innovationstalenter blev lanceret i 2023 og første kvartal 2024. Dette er en praktikordning, som vil finansiere omkring 600 innovationspraktikophold for forskere og studerende over en periode på to år i virksomheder, der støttes af EIC og EIT, og som dækker alle medlemsstater.

⁽⁹⁵⁾ [Funding & tenders \(europa.eu\)](#).

⁽⁹⁶⁾ De specialiserede uddannelsesprogrammer inden for centrale kapacitetsområder omfatter bachelor- og masterprogrammer samt selvstændige moduler inden for centrale digitale områder som f.eks. kunstig intelligens, datavidenskab, cybersikkerhed, tingenes internet, cloudcomputing, kvanteteknologier, blockchain og robotteknologi.

⁽⁹⁷⁾ [EURAXESS | \(europa.eu\)](#) en kvikskranke for forskere.

Praktikordningen vil blive gennemført i samarbejde med EIT, Det Europæiske Forskningsråd, Marie Skłodowska-Curie-aktionen og Horisont Europas forskningsinfrastrukturer.

Yderligere foranstaltninger

Der er blevet iværksat flere yderligere foranstaltninger inden for de seneste 18 måneder, navnlig inden for **kunstig intelligens og digitale færdigheder**, for at uddanne europæerne, udvide talentpuljen i Europa og udvikle avancerede digitale færdigheder til den næste generation af innovatorer. Disse tiltag omfatter **den europæiske dagsorden for færdigheder, handlingsplanen for digital uddannelse og koalitionen for digitale færdigheder og job**. Under programmet for et **digitalt Europa**, der fokuserer på den eksisterende kløft med hensyn til avancerede digitale færdigheder, blev der inden udgangen af 2023 udvalgt 36 projekter, der har til formål at tilbyde uddannelsesmuligheder og erhvervelse af avancerede digitale færdigheder og at øge antallet af IKT-færdiguddannede samt IKT-specialister og -fagfolk i specifikke sektorer med avancerede digitale færdigheder ⁽⁹⁸⁾.

I 2022 bebudede **EIT's initiativ vedrørende videregående uddannelsesinstitutioner** sin første indkaldelse af forslag med særligt fokus på deep tech ⁽⁹⁹⁾. Der blev udvalgt 16 projekter, som havde deltagelse af 100 videregående uddannelsesinstitutioner og 79 ikke-akademiske organisationer, som hver modtog op til 750 000 EUR for at forbedre innovationskapaciteten, navnlig inden for deep tech.

For at sætte skub i innovationen i den del af den europæiske deep tech-sektor, der ledes af kvinder, tilbyder **Women TechEU**-ordningen finansiering i den tidlige fase for at støtte de indledende skridt i innovationsprocessen og virksomhedernes vækst. Indtil videre har den finansieret 130 nystartede deep tech-virksomheder, der ledes af kvinder, og den næste udgave ⁽¹⁰⁰⁾ vil hjælpe disse virksomheder med at udvikle sig til fremtidens teknogiledere.

Inden for grønne færdigheder har EIT-projektet "**Girls Go Circular**", der henvender sig til skoler på primær- og sekundærtrinnet, uddannet over 37 000 piger i 23 lande i cirkularitetsemner og vil snart blive udvidet til at omfatte alle medlemsstater.

Som skitseret i **den europæiske strategi for universiteter**, der blev vedtaget i 2022, blev det foreslået at udvikle en europæisk ramme for mangfoldighed og inklusion, herunder vedrørende kønsskævheder, for at identificere udfordringer og løsninger for universiteterne. For at styrke kvinders og pigers deltagelse i STEAM-studier og -karrierer

⁽⁹⁸⁾ I 2024 vil der blive iværksat to yderligere indkaldelser af forslag til foranstaltninger under "Det digitale Europa", den ene med henblik på at videreføre platformen for digitale færdigheder og job og den anden for at støtte "piger og kvinder på det digitale område" ved at give indsigt i kønsskævheden inden for IKT-erhverv i EU.

⁽⁹⁹⁾ Indkaldelsen krævede, at ansøgerne viste, hvordan de ville opbygge innovationskapacitet gennem integration af deep tech-talentfremmende aktiviteter.

⁽¹⁰⁰⁾ https://eisma.ec.europa.eu/programmes/european-innovation-ecosystems/women-techeu_en.

lancerede Kommissionen en aktivitetskøreplan i 2022 og 2023, herunder oprettelsen af et manifest for kønsinkluderende STEM- og STEAM-uddannelser og -karrierer, som vil blive gennemført med støtte fra Horisont Europa-klynge 2 ("Kultur, kreativitet og inklusivt samfund")⁽¹⁰¹⁾.

Alliancerne mellem Europauniversiteterne er også afgørende for gennemførelsen af den europæiske strategi for universiteter, herunder for at mindske kønsskævheden og øge andelen af kvinder med fuldt professorat eller lederstillinger. Tiltagene omfatter udvikling af en støtteplatform, f.eks. "Women in Tech"-manifestet, netværk som f.eks. Female Founder-netværket eller projekter med føruniversitetsuddannelse for at gøre STEAM-karrierer mere attraktive⁽¹⁰²⁾.

For at tiltrække, fastholde og fremme mobiliteten for talentfulde arbejdstagere — herunder, men ikke begrænset til, innovationssektoren — vedtog Kommissionen i november 2023 en **pakke om mobilitet for færdigheder og talent**. Pakken omfatter en række nye foranstaltninger, der skal gøre EU mere attraktivt for talent fra lande uden for EU og lette mobiliteten inden for EU. Hvad specifikt angår karrierer inden for forskning og innovation har Kommissionen godkendt **ResearchComp**, som er en kompetenceramme for forsknings- og innovationsfærdigheder⁽¹⁰³⁾, mens **forslaget om en europæisk ramme for at tiltrække og fastholde forsknings-, innovations- og iværksættertalenter i Europa** blev vedtaget i december 2023 som en henstilling fra Rådet⁽¹⁰⁴⁾. Vedtagelsen af denne ramme understregede⁽¹⁰⁵⁾ betydningen af tværsektoriel mobilitet for at nå disse mål og betydningen af den nye europæiske innovationsdagsorden i denne sammenhæng. I 2024 arbejdes der også med udvikle en EFR-talentplatform, som vil give talentfulde arbejdstagere adgang til flere ressourcer med henblik på karrierer inden for forskning og innovation (herunder til Euraxess, RESAVER⁽¹⁰⁶⁾) og det planlagte observationscenter for forskerkarrierer).

Medlemsstaterne og de associerede lande har sideløbende hermed bebudet en række **nationale initiativer** for at pleje, fastholde eller tiltrække talenter. **AI-akademiet** i Belgien fokuserer f.eks. på udvikling af deep tech-færdigheder inden for kunstig intelligens for forskere og virksomheder for at sætte skub i akademiske karrierer inden for kunstig intelligens. **Programmet for kvindelige innovatorer** i Østrig yder målrettet støtte til højt kvalificerede kvindelige forskere og innovatorer på områder som f.eks. lederskab, iværksætteri og netværkssamarbejde. **Tech visa** i Frankrig, **programmet med ophold for opstartsvirksomheder** i Malta og **visumordningen for**

⁽¹⁰¹⁾ <https://cordis.europa.eu/project/id/101132652>.

⁽¹⁰²⁾ Alliancerne fremmer også STEM-fag, f.eks. med STEM-innovationskonkurrencer for studerende med henblik på at løse reelle udfordringer i samarbejde med STEM-relaterede industrier.

⁽¹⁰³⁾ https://research-and-innovation.ec.europa.eu/jobs-research/researchcomp-european-competence-framework-researchers_en#what-is-researchcomp.

⁽¹⁰⁴⁾ Rådets henstilling af 18. december 2023 om en europæisk ramme for at tiltrække og fastholde forsknings-, innovations- og iværksættertalenter i Europa (C/2023/1640).

⁽¹⁰⁵⁾ Rådets henstilling af 18. december 2023 om en europæisk ramme for at tiltrække og fastholde forsknings-, innovations- og iværksættertalenter i Europa (C/2023/1640).

⁽¹⁰⁶⁾ RESAVER er en pensionsfond, der er rettet mod forskere, som er mobile i Europa [RESAVER Home | RESAVER](#).

opstartsvirksomheder i Cypern har alle til formål at tiltrække internationale tech-talenter ved at tilbyde en forenklet procedure og støtte til personer, der arbejder i teknologiøkosystemet. Sverige udsendte også en **indkaldelse for at tiltrække, integrere og fastholde international ekspertise** og yde finansiel støtte til arbejdsgivere til at rekruttere forskningstalenter og Marie Skłodowska-Curie-stipendiater. I Republikken Nordmakedonien er der oprettet et **"fab lab"** ⁽¹⁰⁷⁾ og **"maker spaces"** for at give unge mulighed for at udvikle innovative produkter, tjenester eller processer.

2.5. Forbedring af de politiske beslutningsværktøjer på innovationsområdet

Det forskelligartede og foranderlige landskab af innovationsdefinitioner, -politikker og -data blandt de 27 medlemsstater er i fokus for innovationsdagsordenens femte flagskibsområde. Foranstaltninger under denne del af innovationsdagsordenen har til formål at: i) fremme en fælles tilgang til visse centrale elementer med henblik på at forbedre koordineringen og samarbejdet og ii) forbedre støtten til medlemsstaternes on demand-kapacitet i deres bestræbelser på at fremme nationale innovationsøkosystemer og -politikker.

Afsluttede foranstaltninger under innovationsdagsordenen

I marts 2023 blev der udarbejdet en rapport om **definitioner** vedrørende nystartede virksomheder, vækstvirksomheder og deep tech-innovation. På grundlag af denne rapport vil der i 2024 blive iværksat en undersøgelse med henblik på at oprette en europæisk resultattavle for nystartede virksomheder. På grundlag af denne undersøgelse vil der blive udarbejdet et sæt indikatorer, som kan anvendes til at ajourføre fremtidige europæiske resultattavler for innovation ⁽¹⁰⁸⁾.

Igangværende foranstaltninger under innovationsdagsordenen

EIC-forummet samler repræsentanter for medlemsstaterne og de associerede lande for at udveksle bedste praksis og forbedre koordineringen. Det mødes regelmæssigt både i plenum og i tematiske arbejdsgrupper ⁽¹⁰⁹⁾. På grundlag af dette arbejde vedtog EIC-forummet årlige politiske retningslinjer i 2022 ⁽¹¹⁰⁾ og 2023 ⁽¹¹¹⁾. Kommissionen vil fortsat konsolidere EIC-forummets rolle, samarbejdsordninger og synlighed for at styrke forummets position som en platform på højt plan, der både letter koordineringen af innovationspolitikker og yder tidlig rådgivning til Kommissionen om strategiske innovationspolitiske spørgsmål.

Yderligere foranstaltninger

⁽¹⁰⁷⁾ Fab-laboratorier (produktionslaboratorier) er små åbne værksteder til digitale initiativer.

⁽¹⁰⁸⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/04797497-25de-11ee-a2d3-01aa75ed71a1>.

⁽¹⁰⁹⁾ De drøfter emner som f.eks. innovationspolitik, -indkøb og -data, medarbejderaktieoptioner og EIC's plug in-ordning.

⁽¹¹⁰⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/71293c89-75ed-11ed-9887-01aa75ed71a1>.

⁽¹¹¹⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d120bc6d-9efa-11ee-b164-01aa75ed71a1>.

Kommissionen hjælper også medlemsstaterne og regionerne med at udforme og gennemføre mere effektive og virkningsfulde innovationspolitikker gennem **instrumentet for teknisk støtte** (TSI) ⁽¹¹²⁾ og **den politiske støttefacilitet under Horisont** (PSF) ⁽¹¹³⁾. Instrumentet for teknisk støtte har støttet 13 medlemsstater ⁽¹¹⁴⁾ i forskellige innovationsopbygnings- og innovationsrådgivningsprojekter, f.eks. vedrørende bekæmpelse af hindringer for innovation i regionale iværksætterøkosystemer i Spanien og økosystemstrategien for nystartede virksomheder i Rumænien. Den politiske støttefacilitet under Horisont har ydet praktisk støtte både til specifikke medlemsstater ⁽¹¹⁵⁾ til deres nationale indsats og til grupper af lande med gensidig læring inden for rammerne af støttefaciliteten ⁽¹¹⁶⁾. Den politiske støttefacilitet vil fortsat støtte udformningen og gennemførelsen af strukturreformer i medlemsstaterne, herunder gennem anvendelse af det nye og mere fleksible åbne instrument og peer policy-learning baseret på PSF-Challenge.

For at styrke innovationsdrevet territorial omstilling blev pilotprojektet vedrørende **partnerskaber for regional innovation (PRI)** ⁽¹¹⁷⁾ lanceret i maj 2022 af Kommissionen i samarbejde med Regionsudvalget. Dette projekt blev ledsaget af offentliggørelsen af en PRI-playbook ⁽¹¹⁸⁾, der præsenterer politiske værktøjer og praksisser, der er fælles i og uden for Europa. Som et resultat af pilotprojektet er der blevet offentliggjort en "action book" ⁽¹¹⁹⁾ om innovation med henblik på stedbaseret omstilling.

I de seneste to år har Kommissionens **Fælles Forskningscenter (JRC)** støttet EIC i opbygningen af dets strategiske efterretningskapacitet gennem udvikling og anvendelse af fremsyn og andre fremtidsorienterede tilgange ved at indsamle viden om fremspirende teknologier og disruptive innovationer. ⁽¹²⁰⁾ Denne proces giver gennem en deltagerorienteret tilgang med deltagelse af flere interessenter bl.a. ekspertbaseret dokumentation til støtte for EIC's finansieringsprioritering.

På **internationalt plan** arbejder EU tæt sammen med partnerlande og -regioner om innovationssamarbejde til gensidig fordel, f.eks. under Handels- og Teknologirådet

⁽¹¹²⁾ TSI under Next Generation. Se <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/policy-support-facility>.

⁽¹¹³⁾ Se <https://ec.europa.eu/research-and-innovation/en/statistics/policy-support-facility>.

⁽¹¹⁴⁾ Italien, Spanien, Bulgarien, Slovakiet, Tjekkiet, Malta, Polen, Nederlandene, Tyskland, Frankrig, Litauen, Portugal og Slovenien.

⁽¹¹⁵⁾ Herunder Kroatien, Tjekkiet, Grækenland og Rumænien.

⁽¹¹⁶⁾ F.eks. vedrørende vidensudnyttelse, industriel dekarbonisering og missioner.

⁽¹¹⁷⁾ 74 territorier, herunder fire medlemsstater og 63 regioner, deltog i pilotprojektet. Se: <https://s3platform.jrc.ec.europa.eu/pri>.

⁽¹¹⁸⁾ Pontikakis, D., Gonzalez Vazquez, I., Bianchi, G., Ranga, L., Marques Santos, A., Reimeris, R., Mifsud, S., Morgan, K., Madrid Gonzalez, C. og Stierna, K., Partnerships for Regional Innovation Playbook, EUR 31064 EN, Den Europæiske Unions Publikationskontor, Luxembourg, 2022, som findes på <https://dx.doi.org/10.2760/775610>.

⁽¹¹⁹⁾ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC135826>.

⁽¹²⁰⁾ Dette omfatter direkte støtte til EIC-aktiviteter fra kort- til mellemsigtede regelmæssige operationer og strategier og under hensyntagen til vigtige begivenheder som f.eks. midtvejsevalueringen af Horisont Europa og udviklingen af det næste rammeprogram.

mellem EU og USA. Andre eksempler omfatter: innovationsdagsordenen for Den Afrikanske Union og EU, der støtter udbredelsen af forskningsresultater med fokus på: folkesundhed, grøn omstilling, innovation, teknologi og kapacitet inden for videnskab, fremme af beskæftigelse og vækst og deling af teknologi og ekspertise, Handels- og Teknologirådet mellem EU og Indien, der fremmer det bilaterale samarbejde om grøn og ren energi med fokus på samarbejde, standarder og investeringer inden for forskning og innovation med henblik på at lette handelen med disse teknologier, og den reviderede EU-CELAC-køreplan for forskning og innovation, som vil blive styrket med en innovationsdimension.

Den nye europæiske innovationsdagsorden gennemføres inden for rammerne af en stor international værktøjskasse, herunder grønne alliancer og partnerskaber, råmaterialepartnerskaber, digitale handelsaftaler og digitale partnerskaber. De fleste sektorer i den europæiske økonomi har faktisk brug for transnationale digitale input, som er afgørende for deres forretningsmodeller, processer og innovationspipelines, samt international konnektivitet, som er afgørende for at sikre, at de kan operere på globalt plan. Med henblik herpå har EU indgået frihandelsaftaler, der indeholder digitale handelsbestemmelser, herunder datastrømme. EU forhandler også i øjeblikket om specifikke digitale handelsaftaler med partnere som Sydkorea og Singapore.

Samarbejdet med Kina om innovationsaktioner under Horisont Europa ⁽¹²¹⁾ er blevet suspenderet, indtil der er gjort fremskridt i drøftelserne om rammebetingelser for innovation under den fælles køreplan for videnskab, teknologi og innovation mellem EU og Kina.

EIT har også styrket sine aktiviteter i økonomierne på Vestbalkan, Tyrkiet og Ukraine for at opbygge deres innovationskapacitet og etablere forbindelser med deres europæiske modparter. ⁽¹²²⁾

I de seneste 18 måneder har medlemsstaterne og de associerede lande bebudet en række **nationale initiativer** til udvikling af værktøjer og instrumenter, som kan optimere deres innovationsøkosystemers ydeevne. F.eks. støtter det tjekkiske **observationscenter for innovation**, som er en uafhængig enhed, der overvåger, analyserer, evaluerer og producerer efterretninger om innovation og konkurrenceevne, beslutningstagning om offentlig politik. I Østrig giver **Startup Council** og **Startup Dealroom**, en onlineplatform, et overblik over alle nystartede virksomheder og investorer, der er aktive i landet, med daglige opdateringer. **Observationscentret for nystartede deep tech-virksomheder** i Frankrig indsamler og analyserer løbende data vedrørende det franske deep tech-landskab og giver oplysninger om: i) hvor deep tech finder sted, i hvilke industrisektorer og med hvilke teknologier, ii) de midler, der rejses af deep tech-virksomheder, og iii) indvirkningen af deep tech-innovationer på omsætning og beskæftigelse.

⁽¹²¹⁾ På grundlag af artikel 22, stk. 6, i Horisont Europa-forordningen suspenderes samarbejdet i forbindelse med arbejdsprogrammet for 2023-24 om innovation tæt på markedet.

⁽¹²²⁾ Se navnlig [EIT Jumpstarter-programmet](#).

3. INSTITUTIONEL DIALOG, INDDRAGELSE AF INTERESSETER OG KOMMUNIKATION

3.1. Interaktion med andre EU-institutioner

Dialogen og interaktionen med andre EU-institutioner og -organer har været løbende siden lanceringen af den nye europæiske innovationsdagsorden.

Rådet drøftede innovationsdagsordenen under de forskellige formandskaber i både 2022 og 2023. I sine konklusioner under det tjekkiske formandskab ⁽¹²³⁾ understregede Rådet eksempelvis betydningen af at tilpasse sig den nye innovationsbølge, og det understregede behovet for at fremme synergier mellem eksisterende finansieringsprogrammer og -initiativer.

Rådets konklusioner under det spanske formandskab ⁽¹²⁴⁾ fokuserede på regionale økosystemer, foranstaltninger til at lukke innovationskløften og innovationsindkøb. Rådet opfordrede navnlig til flere foranstaltninger på nationalt plan og opfordrede Kommissionen til yderligere at undersøge, hvordan innovationsindkøb kan støttes. Der vil blive afholdt en konference om dette emne i 2024 på det belgiske formandskabs initiativ ⁽¹²⁵⁾.

Den nye europæiske innovationsdagsorden var genstand for en mundtlig forespørgsel med debat på **Europa-Parlamentets plenarmøde** i oktober 2023 ⁽¹²⁶⁾. Ved den lejlighed opfordrede flere medlemmer af Parlamentet fra forskellige politiske grupper til flere investeringer i innovation, større synergi mellem programmer, flere muligheder for SMV'er inden for innovation og flere muligheder for kvinder inden for innovation. De beklagede, at Europa halter bagefter USA, Sydkorea, Japan og Kina.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg har afgivet udtalelse om indførelse af en europæisk stresstest for innovation ⁽¹²⁷⁾ for de nye politiske initiativer på dette område med henblik på at styrke de europæiske innovationsøkosystemer. **Regionsudvalget** bidrager til debatten om regionale innovationsøkosystemer og har aktivt støttet initiativet "regionale innovationsknudepunkter", som delvis bygger på initiativet "partnerskaber for regional innovation".

Kommissionen har endvidere indledt en struktureret dialog med **Den Europæiske Investeringsbank-Gruppe** for at drøfte, hvordan sidstnævnte bedst kan bidrage til innovationsdagsordenens første flagskibsområde, herunder gennem InvestEU-programmet, ESCALAR og European Tech Champions-initiativet.

⁽¹²³⁾ Rådets konklusioner om den nye europæiske innovationsdagsorden, 2.12.2022.

⁽¹²⁴⁾ Rådets konklusioner om styrkelse af forskningens og innovationens rolle og betydning i den politiske beslutningsproces i Unionen, 8.12.2023.

⁽¹²⁵⁾ 19.-20. marts 2024 under forsknings- og innovationsugen i Bruxelles.

⁽¹²⁶⁾ Forespørgsel til mundtlig besvarelse O-000038/2023 til Kommissionen af Cristian-Silviu Buşoi for Udvalget om Industri, Forskning og Energi.

⁽¹²⁷⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/introducing-european-innovation-stress-test>.

3.2. Dialog med interessenter

Gennemførelsen af foranstaltningerne under den nye europæiske innovationsdagsorden er blevet ledsaget af en konstruktiv dialog med interessenter fra innovationssektoren. Navnlig blev "Coalition of the Willing" ⁽¹²⁸⁾, der består af mere end 80 medlemmer fra offentlige og private organisationer, oprettet med det formål at tilføre den nye europæiske innovationsdagsorden med yderligere supplerende initiativer i national, lokal eller privat sammenhæng. Formålet var at lette samarbejdet og synliggøre bedste praksis. Som led i dette arbejde har Coalition of the Willing fremlagt næsten 80 tiltag til støtte for den nye europæiske innovationsdagsorden.

3.3. Kommunikationsaktiviteter og arrangementer vedrørende foranstaltninger under innovationsdagsordenen

Der er gennemført adskillige kommunikationsaktiviteter for at fremme den nye europæiske innovationsdagsorden og dens merværdi i hele Europa, herunder for innovationskredse, politiske beslutningstagere, finansielle aktører og den brede offentlighed. Siden vedtagelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden har Kommissionen tilrettelagt eller deltaget i mere end 100 arrangementer i Europa (ofte i samarbejde med medlemsstaterne) og resten af verden, herunder de første europæiske innovationsdage i Silicon Valley i marts 2023 ⁽¹²⁹⁾. Det særlige afsnit på Europa-webstedet ⁽¹³⁰⁾ opdateres løbende, og Kommissionen gennemfører ad hoc-kommunikationsaktiviteter, herunder pressetiltag og tiltag på de sociale medier i forbindelse med specifikke arrangementer eller nye tiltag vedrørende innovationsdagsordenen ⁽¹³¹⁾. Den nye europæiske innovationsdagsorden har også været et regelmæssigt punkt på dagsordenerne for de styrkede dialoger om forskning og innovation, som Kommissionen tilrettelægger med medlemsstaterne, samt på dagsordenerne for de blandede udvalgs møder med de associerede lande under Horisont Europa.

4. NÆSTE SKRIDT OG KOMMENDE UDFORDRINGER

Gennemførelsen af den nye europæiske innovationsdagsorden skrider godt frem. Blandt de 25 foranstaltninger, der er beskrevet i innovationsdagsordenen ⁽¹³²⁾, er 13 blevet afsluttet, og 12 er i gang. Som forklaret i denne rapport støtter flere yderligere foranstaltninger på både europæisk og nationalt plan gennemførelsen af innovationsdagsordenen og bidrager til dens mål. Færdiggørelsen og den fulde gennemførelse af den nye europæiske innovationsdagsorden vil sammen med øget

⁽¹²⁸⁾ <https://www.coalitionofthewilling.eu>.

⁽¹²⁹⁾ Se "Yderligere foranstaltninger" under flagskibsinitiativ 1.

⁽¹³⁰⁾ [The New European Innovation Agenda — Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](https://european-innovation-agenda.europa.eu)

⁽¹³¹⁾ Eksempelvis: offentliggørelse af indkaldelser vedrørende de regionale innovationsknudepunkter, vedtagelse af forslag til DEBRA-direktivet og forordningen om børnsnotering, offentliggørelse af vejledningen om reguleringsmæssige sandkasser osv.

⁽¹³²⁾ Se listen over foranstaltninger i bilag 1.

koordinering og udveksling af god praksis med og mellem medlemsstaterne udgøre vigtige bidrag til at fremme europæisk innovation og konkurrenceevne.

Kommissionen vil fortsat overvåge og rapportere om fremskridtene og virkningerne af de foranstaltninger, der er identificeret i den nye europæiske innovationsdagsorden. Dette vil ske i tæt samarbejde med EIC-forummet. Sideløbende hermed vil Kommissionen fortsat styrke sin dialog med innovationsaktører, også med en styrket strategi for kommunikation om og promovering af den nye europæiske innovationsdagsorden, nemlig "Innovation Made in Europe".

Bilag I — Liste over foranstaltninger under innovationsdagsordenen

Titel (flagskibsinitiativ — foranstaltninger)	Afsluttet
Flagskibsinitiativ: Finansiering af nyetablerede deep tech-vækstvirksomheder	
(1) Direktiv om fradrag til mindskelse af ubalancen mellem gæld og egenkapital (DEBRA) for så vidt angår selskabsskat, forslag fra Kommissionen	Andet kvartal 2022
(2) Retsakt om børsnotering, Kommissionens forslag	Fjerde kvartal 2022
(3) Udvidelse af mekanismen vedrørende det europæiske opskaleringsinitiativ for venturekapital (ESCALAR)	Igangværende
(4) EIC WP 2022 — Pilotundersøgelse vedrørende europæisk køns- og diversitetsindeks for innovation	Igangværende
(5) EIT's Women2Invest-program	Fjerde kvartal 2022
Flagskibsinitiativ: Fremme af deep tech-innovation gennem forsøgsrum og offentlige indkøb	
(6) Vejledning om reguleringsmæssige sandkasser	Tredje kvartal 2023
(7) Åbne innovationsprøvebænke for vedvarende brint	Igangværende
(8) Lancering af test- og forsøgsfaciliteter til afprøvning af innovative løsninger inden for kunstig intelligens	Første kvartal 2023
(9) Reviderede rammebestemmelser for statsstøtte til forskning og udvikling og innovation	Fjerde kvartal 2022
(10) Lancering af en specialiseret rådgivningstjeneste om innovationsindkøb	Igangværende
Flagskibsinitiativ: Fremskyndelse og styrkelse af innovation i europæiske innovationsøkosystemer i hele EU og håndtering af innovationskløften	
(11) Oprettelse af og etablering af forbindelser mellem regionale deep tech-innovationsknudepunkter	Igangværende
(12) Meddelelse fra Kommissionen om synergier mellem programmer under Horisont Europa og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling	Tredje kvartal 2022
(13) Fordobling af antallet af brintknudepunkter i EU	Igangværende
(14) Oprettelse af et centralt kontaktpunkt for aktører i innovationsøkosystemer	Igangværende
(15) Lancering af "Scale-up 100"	Igangværende
Flagskibsinitiativ: Fremme, tiltrækning og fastholdelse af deep tech-talenter	
(16) Lancering af EIT's initiativ vedrørende deep tech-talenter	Fjerde kvartal 2022
(17) Lancering af innovationspraktikordning	Igangværende
(18) Lancering af en EU-talentspulje for at hjælpe virksomheder, herunder nystartede virksomheder, med at finde talenter fra lande uden for EU	Igangværende
(19) Oprettelse af en iværksætter- og lederordning for kvinder	Fjerde kvartal 2022
(20) Udveksling af bedste praksis for etablering af ordninger for medarbejderaktieoptioner	Igangværende

(21)	Praksisfællesskab inden for uddannelse og innovation	Fjerde kvartal 2022
(22)	Lancering af Erasmus+-alliancer for innovation	Andet kvartal 2023
(23)	Lancering af indkaldelse af forslag inden for rammerne af programmet for et digitalt Europa om videreuddannelse af eksperter på fremtidsrelevante områder	Tredje kvartal 2022
Flagskibsinitiativ: Forbedring af politiske beslutningsværktøjer		
(24)	Rapport om definitioner vedrørende nystartede virksomheder, vækstvirksomheder og deep tech-innovation	Første kvartal 2023
(25)	Styrkelse af Det Europæiske Innovationsråds forums rolle	Igangværende